

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

4. De Foro Domicilii & quasi-Domicilii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

aliquo modo contingat interesse domini directi, v. g. si lis esset, num res sit feudalis vel allodialis, vel si dominus teneretur de evictione; tunc enim dominus non imple, tanquam in propria causa, sed in priori casu vel Arbitrator vel Iudex Ordinarius pronuntiabit. *tit. 34. cit. in posteriori* autem Pares Curiae iudicabunt. *lib. 2. tit. 46.* Quod si Pares Curiae non habeantur (idem esse videtur, si consuetudo loci non admittat Iudicium à Paribus Curiae) uti & si dominus directus non faciat suum officium in administranda Vassalli Iustitia, adiri potest vel Iudex ordinarius Vassalli Rei, vel Superior Domini directi, prout Actor voluerit. *per c. 6. cit. Ordin. Cam. p. 2. tit. 1. P. Friderich. n. 687.* Dixi 4. etiam si dominus sit laicus &c. pro hoc enim casu Jus Ecclesiasticum jurisdictionem concedit Laico in Clericis, in causa saltem civili, ideo fortè, quia æquitas dicitur, ut is, qui Clerico benevolè concessit utilitatem rei suæ, de eadem re sua, licet existente ex specialibz beneficio apud Clericum, iudicare valeat. Imò ex consuetudine Imperii Romani Imperator, & ejus tribunaia cognoscunt etiam de criminibus vassallorum Ecclesiasticorum, feudi privationem inducentibus, seu de felonis: quam consuetudinem nil nisi consensus vel indulgentia Ecclesie legitima verit. Denique si lis oriatur inter vassallum & extraneum quendam, qui v. g. preten dit servitutem, vel aliud jus in re feudali, aut etiam ipsum fundum feudalem, cognitio pertinet ad Iudicem ordinarium Rei conventi, non ad dominum directum. *lib. 2. f. tit. 15.*

Præter hæc enumeratas causas, quæ requirunt speciale forum, sunt adhuc alie, nimirum *Fiscales*, seu quando agitur de rebus fisco debitis, & inferendis, vel jam illatis; has enim causas decedit Procurator Cæsaris, sive fiscus sit Actor sive Reus. *l. 1. seqq. C. ubi causæ fisci.* & ibi DD. Hodie autem decedit Camera Imperialis. *p. 2. Ordin. Cam. tit. 21. P. Friderich. n. 717.* Causæ *Statûs*, quando videlicet agitur de serviute, libertate vel ingenuitate aliquis, ventilandæ sunt solum coram maximis Iudicibus, ut vult *l. ult. C. ubi causæ Statûs.*

Dico 7. In causis mixti fori datur locus præventioni, ita ut Iudex præventus non possit amplius se intromittere in negotium, & illud revocare ad se (saltem regulariter) minùs impedire præventionem in cognitione & decisione causæ. *l. 7. ff. de Iudic. arg. c. 8. de off. deleg. in 6.* ubi enim coep. um est Iudicium, ibi & finem accipere debet. *l. 30. ff. de Iudic.* Præventio autem fit per citationem Rei, etiam simplicem, modo ea sit valida & Reo intimata, nec opus est contestatione litis, ut habet communis contra Bartolum: imò etsi unus Iudex citet verbaliter tantum, alter verò realiter seu per capturam aut incarcerationem, nihilominus ille est Iudex competens, qui prior citavit, licet verbaliter tantum, ut iterum tenet communis contra Farinac. Dixi 1. in causis mixti fori, quæ nimirum spectant ad plures & diversos Iudices *in solidum*, ita ut uni sine

altero competat jurisdictio, seu quando habent jurisdictionem concurrentem, uti contingit in causis mixti fori, quas supra n. 33. enumeravimus, ad Iudicem tam Ecclesiasticum quam Laicum pertinentibus, item in concurrentia fori ratione domicilii & ratione delicti. &c. Id autem non procedit, si potestas iudicandi spectat ad plures *conjunctim*, seu cumulative, ita ut unus sine altero procedere nequeat. Dixi 2. *saltem regulariter*: si enim Iudex prævens vel non posset propter infirmitatem aut aliud impedimentum superveniens, vel nollet ex malitia procedere in causa coepta, alteri ad se revocare eandem videtur concedi *c. 8. cit.*

Porro qui in causa mixta à Iudice præveniente semel iudicatus & per sententiam definitivam legitime absolutus est, regulariter nequit iterum iudicari super eadem, & condemnari à Iudice prævento, ut habet verior sententia, fundata in *c. 2. de Except. in 6. §. c. 6. item l. 7. §. 2. ff. de Accusat.* Pariter qui propter crimen mixti fori à Iudice præveniente iudicatus & punitus est poenâ ordinariâ, vel extraordinariâ quidem, sed condignâ tamen & delicto proportionatâ, nequit denuo iudicari & puniri ab altero, qui fuit præventus, ut rursus probabilior DD. censet, fundata in *c. 6. cit. l. 3. §. fin. ff. Naut. Caup.* Sed de his plura in lib. V. ad tit. de Accusat. n. 16.

§. IV.

De Foro Domicilii, & quasi-Domicilij.

Sciendum 1. postquam tibi constiterit, ad quod forum (Ecclesiasticum vel Sæculare) pertineat *persona*, quam convenire, & *causa*, super qua agere intendis ulterius dispendium tibi esse, coram quo ex Ecclesiasticis, vel Laicis Iudicibus, actionem proponere debeas, & cujus jurisdictioni subest Reus quoad præsentem causam: is autem subesse potest ratione vel domicilii, vel delicti, vel contractus, vel rei sitæ, h. e. ratione vel loci, in quo Reus habitat, vel loci, in quo deliquit, vel loci, in quo contraxit, vel loci, in quo sita est res litigiola; hi enim sunt quatuor modi communes quibus aliquis sortitur forum, seu subijcitur jurisdictioni certi Iudicis in particulari; de quibus deinceps; hic autem de foro, quod quis sortitur ratione domicilii vel quasi.

Sc. 2. per *Domicilium* in genere sumptum intelligi locum habitationis, vi cuius fit aliquis subditus, ut in tali loco conveniri & communia incolarum tum onera tum commoda participare possit. Hoc domicilium potest esse vel Commune, vel Privatum. *Commune* omnibus Imperii Romani membris, in quacunque provincia habitantibus, olim erat Roma, ubi existerat Curia Imperatoris; sed hodie nec Romæ, nec in loco Imperatoris, in prima instantia conveniri possant ad tribunal Cæsaris sive Romani Imperii, exceptis iis, quos supra

diximus immediatè esse subjectos Imperio &c. *Privatum* seu *Speciale* iterum est duplex, *Naturale*, & *Accidentale* seu *Addictivum*: *Naturale* seu *domicilium originis* est locus, in quo quis natus vel oriundus est: *Accidentale* seu *domicilium habitationis* est locus, in quo quis habitat animò ibi vel stabiliter vel per notabile tempus commorandi: si quis propositum habeat stabiliter ibi commorandi, simpliciter *domicilium*, vel *domicilium verum*: si verò tantum per tempus notabile, *quasi-domicilium* appellatur.

§8 Dico 1. Ratione domicilii Communis hodie adhuc forum sortiuntur Romæ in tribunali Pontificis fideles omnes per totum Orbem in causis Ecclesiasticis, & Clerici etiam in profanis, ut adeò ibi conveniri possint in prima instantia, saltem si ibi existant, nec Jus habeant causam advocandi domum. *Oliva p. 3. Fori Eccles. q. 25.* & eo teste omnes Interpretes. Sumitur ex *c. fin. h. t. ubi Curia & Sedes Romana vocatur omnium Ecclesiarum Mater & Magistra* in ordine ad judicandos Clericos, & consequenter etiam Laicos in causis Ecclesiasticis, quia quoad has ad Forum Ecclesiæ pertinent. Confirmatur ex *can. 17. 18. caus. 9. q. 3. ubi Romana Ecclesia dicitur habere fas de omnibus, & de omni Ecclesia judicandi*. Siquidem Pontifex ab ipso Christo universalis omnium fidelium Juxta est constitutus, à quo omnem suam jurisdictionem, quæ ordinatur ad finem supernaturalem æternæ beatitudinis, inferiores Prælati & personæ Ecclesiasticæ necessariò obtinent. Dixi 1. *Romæ*, quæ voce non urbem duntaxat hujus nominis, sed omnem illum locum comprehendere volo, ubi est curia Papæ, & ubi residet Papa. *arg. l. 1. §. 10. C. de Veteri Jure enucl.* & juxta illud: *ubi Imperator, ibi Roma*, sive dein solus Papa resideat in tali loco, sive simul cum curia sua, imò licet sola ejus curia & tribunal in tali loco existat. per *Clem. 2. §. 2. de Elect.* Dixi 2. *saltem si ibi existant*; si enim ob quamlibet causam ex quolibet loco fideles & Clerici domi suæ existentes evocari possent in prima instantia Romam, & ad curiam Papæ, id ipsis accideret nimis grave, curia Pontificis nimium obrueretur, & inferiorum tribunalis, quæ sibi substituit Pontifex, facillè turbaretur & vilipenderetur jurisdictio. Causæ tamen Majores, quæ scilicet ad Fidem, Sacramenta, Jura, immunitates, & obligationes Ordinis Clericalis pertinent, item causæ criminales Episcoporum majores, eorum translationes &c. immediatè ad Papam deferendæ sunt. Pariter penes Papam est etiam causæ Minores ad se advocandi potestas, audiendi ad se immediatè confugientes, & ex justis causis absentes etiam compellendi ad comparandum coram se. Dixi 3. *nec Jus habeant &c.* aliquibus enim, licet fortè Romæ existant, ac ibi conveniantur, conceditur ex justa causa revocare Judicium ad locum domicilii sui, ubi melius sunt instructi ad respondendum. *arg. l. §. 3. ff. de Judic.* debent tamen tales, causam revocantes domum, cavere de Judicio fisci coram Judice Domicilii sui intra certum terminum, saltem promissione simplici. Jus autem revocandi domum ha-

bent Legati Pontificis (qui tamen non videntur gaudere hoc privilegio, si conveniantur ratione contractus initi durante legatione. per *l. 25. ff. de Judic.*) Item illi, qui Romam mittuntur ex patria in negotiis suarum Ecclesiarum: qui Romam citantur dicendi testimonii, vel judicandi causâ: vel ad rationes reddendas; probabiliter etiam qui pietatis vel peregrinationis causâ Romam veniunt.

Dico 2. Ratione Originis seu domicilii Naturalis spectato Jure Civili sortitur aliquis forum absolutè, & spectato Jure Canonico saltem secundum quid, in illo loco, ubi natus est ex legitimo thoro, vel legitimus pater ipsius, modò parentes ipsius in tali loco habuerint domicilium. *t. t. C. de Municipib. l. 6. §. 30. ff. ad Municipalem. c. 3. de temp. Ordin. in 6. Dixi 1. spectato Jure Civili*; nam apud Romanos adeò erat potens forum originis, utpote naturale, ut mutari & amitti non potuerit, licet domicilium habitationis fuisset mutatum. *l. 4. C. de Munic.* Hodierna autem consuetudo sustulit forum originis ita, ut, qui alibi fixit domicilium habitationis, in illo conveniri non possit amplius. Covar. Barbof. Gail. Knipfchildt. allegans Recessum Imperij de Anno 1555. §. *Woader Unjere*. Dixi 2. *absolutè*, nimirum tam in ordine ad publica munera, quam ad conventionem & actus Judiciales. 3. *Specato Jure Canonico saltem secundum quid*, nempe quoad susceptionem Ordinum. *c. 3. cit.* quoad alia autem de Jure Canonico nunquam sufficere domicilium originis, colligunt DD. ex *c. fin. h. t.* ubi inter modos, quibus obtinetur forum, non recensetur origo. 4. *Ex legitimo thoro*; nam filius illegitimus, qui habet patrem incertum, vel quem honestè nominare nequit, sequitur originem & forum matris. *l. 9. cit.* sicut sequitur ventrem, seu conditionem servilem matris, si ista sit ancilla, licet pater ingenuus. 5. *Modò parentes in tali loco habuerint domicilium*; si quis enim natus esset in itinere, & extra locum domicilii parentum, non sortiretur forum in loco, ubi natus est fortuito, sed in loco domicilii parentum, si parentes non deseruerint prius domicilium, sed peregrinati sint animò redeundi. *l. 9. ff. de capivis.* Aliud foret, si prius domicilium omnino deseruissent, properantes ad novum, quod tamen nondum attingerant; tunc enim parentes censerentur esse vagi, nullum habentes domicilium. Ceterum in multis Germaniæ locis nemo permittitur emigrare ex loco originis, & mutare domicilium, nisi pretium liberationis, quod vocant *dte Nach-Steur / Abzug / Jus detractionis, emigrationis &c.* persolvat: quod tamè à Clericis emigrantibus, utpote non subditis, exigere non potest.

Dico 3. Ut aliquis fortiaur forum ratione Domicilii, requiruntur duo, factum & animus, seu habitatio in aliquo loco actualiter & corporaliter cœpta cum proposito manendi stabiliter & perpetuò in tali loco. Communis sèrè omnium ex *l. 5. in fin. §. l. 26. ff. eod. l. 2. C. ubi Senatores*. Pariter ad acquirendum quasi domicilium, seu forum ratione quasi domicilii, opus est factum & animus, videlicet habitatio

actualiter coepta cum proposito saltem per novem menses, v. g. per aliquot menses in tali loco subsistendi, ut faciunt studiosi, facti, milites praedictarii, negotiorum gestores, mercatores &c. per l. 19. §. 2. ff. de iudic. & communem DD. Dixi, ut fortitatur aliquis fortitudo, h. e. ut fiat subditus, non modò quoad actus jurisdictionis voluntariæ, ita ut in tali loco possit suscipere omnia Sacramenta, iungi Matrimonio, dispensari in votis, iuramentis, habere sepulturam &c. sed etiam quoad actus jurisdictionis contentiosæ, ita ut obligetur legibus, statutis, consuetudinibus ejusdem loci, & quoad actus judiciales, ita ut inibi conveniri in iudicio possit; nisi ratione fori iudicialis aliunde sit privilegiatus, ut Studiosi. Atque ita sentiunt plerique circa eum, qui domicilium verum obtinet; de eo autem, qui in loco solum habet quasi domicilium, dissentiant DD. an obligetur legibus & consuetudinibus loci, in quo moratur. Suar. l. 2. de testis. c. 14. & communior contra Durand. Fagund. Delbene, & alios apud Sanch. l. 3. de Matrim. d. 18. n. 2. (quorum sententia vix videtur practice obligari existimat; quia hæc subditio respicit bonum publicum; cum alijs quibus & consonantia partium in tali Communitate & Republica existentium tolleretur. Neque quali domicilium habentibus obstat, quò minus Sacramenta in tali loco participare possint, quòd forè alibi habeant verum domicilium: sic Scholaris, cujus parentes morantur Monachii, ipse verò Studiorum causâ Ingolstadtii versatur, ab utroque Parocho, Monachensi & Ingolstadtensi, à peccatis poterit absolvi. Layman. l. 5. tr. 6. c. 10. n. 5. Ubi n. 6. notat, eum, qui ad aliquem locum pervenit cum animo permanendi ad breve duntaxat tempus (quamvis forè præter intentionem suam ibi diutius morari contingat) non acquirere quasi domicilium, nec fieri incolam seu habitantem, sed peregrinum censeri & hospitem. per l. 1. §. hæc autem ff. de his, qui decesserunt. c. legi, de Sepulchris in 6. Porro sicut domicilium vel quasi domicilium contrahitur factò & animò simul, ita nec amittitur deficiente altero tantum, sed utrumque debet concurrere, scilicet actualis migratio seu discessus ex loco, & simul animus non redeundi. text. §. 1. in l. 20. ff. ad Municip.

1. Oppones 1. In l. 2. C. ubi Senatores. sic habetur: in provincijs, ubi larem foverit (id est, habitante) aut ubi majorem bonorum partem possident, & assidue versantur, respondebunt: ergo habitatio non est determinatè necessaria ad constituendum domicilium, sed solum disjunctivè.

2. Si requireretur habitatio, deberet posse designari tempus, quò durare debet. 3. nemo potest habitare in duobus locis: sed in duobus (vel pluribus) locis haberi potest domicilium. l. 5. §. 27. ff. ad municip. ergo habitatio non requiritur ad constituendum domicilium. 4. Nemo est ita comparatus, ut velit pro omni eventu persistere in loco, ubi habitare cepit: ergo ad domicilium constituendum non requiritur animus stabiliter permanendi in loco. §.

Animus internus perpetuo subsistendi latet: ergo, si requireretur, nunquam certum foret, num aliquis sit incola aut civis, vel peregrinus tantum; quòd est absurdum, & Republicæ noxium. 5. Ad 1. oppono textum in l. 7. C. de incolis, qui loquitur copulativè, ibi: singulos habere domicilium non ambigitur, ubi quis larem versumque ac fortunarium suum summam constituit, unde rursus non sit discessurus, si nibi avocet. Sed juxta Interpretes translatio & positio rerum ac fortunarum non requiritur necessariò, licet sit indicium, & præsumptionem faciat, quòd aliquis velit constanter manere in tali loco: ergo constitutio laris, seu habitatio coepta, requiritur determinatè & necessariò. Adde, quòd etiam in l. 2. cit. præter possessionem majoris partis bonorum requiritur copulativè habitatio assidua. Ad 2. N. Ma. quia jus determinatum tempus actualis commorationis non requirit, ideo sufficit quòdlibet, etiam modicum, modò accedat animus permanendi. Quamvis enim in l. 2. C. de incolis fiat mentio decennij, sit tamen solum ea de causa, quòd ex tam diuturna commoratione rectè præsumatur adfuisse animus figendi domicilium & stabiliter permanendi: sic in quibusdam Germaniæ Civitatibus ex eo, quòd aliquis ad aliquem locum transferat res suas, ibi e per annum commoretur, præsumitur accessisse cum animo stabiliter perseverandi, eò quòd ultra annum non tolerant, nisi Jus Civitatis (das Burger-Recht) redimat. Ad 3. licet nemo possit habitare, aut habere propositum habitandi, in duobus locis simul, vel per totum annum in quolibet; potest tamen habitare cum intentione in quolibet per magnam anni partem commorandi, v. g. per tempus vernum in hoc territorio vel in hac parochia, per æstatem in alia, per autumnum in tertia, & sic ubique quasi domicilium, vel etiam verum domicilium in singulis locis acquirere. Ex hoc autem, quòd aliquis possit esse incola & subditus in pluribus locis, non sequitur, quòd hoc ipso sit civis in pluribus locis, quia esse civem plus est, & multi in Germaniæ urbibus dantur incolæ, qui cives non sunt, vulgò Hey=Casssen / Hinder=Casssen. Ad 4. Non requiritur animus perseverandi pro quocunque casu & eventu, sed solum tamdiu, quamdiu inde non avocet (ut loquitur Jus) rationabilis causa. l. 7. cit. Sufficit itaque perpetuitas proposita tantum. Sic etiam apud Religiosos sufficit animus perseverandi, quamdiu Superior eos non avocet. Ad 5. quamvis animus iste per se introspecti nequeat, rectè tamen colligitur exsequentibus conjecturis. 1. Ex domicilio originis, quòd nemo mutasse præsumitur, nisi clarè constiterit. 2. Ex Matrimonio, vi cuius uxor censetur habere forum mariti. 3. Ex adeptione Beneficij residentiam exigentis. 4. Ex translatione majoris partis bonorum ad talem locum. 5. Ex redempto vel impetrato Jure Civitatis, & simul habitatione coepta. 6. Ex frequenti & longa habitatione: c. j. modi indicij diligenter pensatis, uti & alijs circumstantijs, Judex arbitrabitur de animo perseverandi habito. Dico

62 Dico 4. Ratione domicilij ordinariè conveniri incola potest etiam de crimine alibi patratò, & de contractu alibi celebrato, modò alibi non sit prævenerit. Adeoque forum domicilij est universale, & concurret cum foro delicti & contractus. l. 19. §. 4. ff. de judic. c. 17. h. t. Idque procedit, etiam si quis delictum commiserit &c. antequam in hoc loco domicilium consecutus sit. l. 19. ff. de jurisdic. siquidem Judex domicilij jurisdictionem acquirit & retinet in incolam tanquam subditum, ubicunque locorum iste existat. l. 4. §. prator ait. de damm. infect. c. 3. de dolo & cont. Gail l. 2. Observo. 36. n. 12. Dixi 1. ordinariè, quippe excipitur non modò forum Feudi, de quo supra, sed etiam forum Hereditatis, ut ita loquar; nam hæres ibi conveniri debet, ubi defunctus debuerat, modò conveniatur ex persona defuncti, & cum defuncto jam sit coceptum Judicium per citationem saltem. l. 19. §. 1. 34. ff. de judic. eò quòd hæres repræsentet personam defuncti testatoris, & Judicium, quod cum defuncto jam exeperat initium, coram eodem Judice continuari & finem accipere debeat. l. 30. ff. eod. Neque Clericum hæredem excusat suum privilegium fori, quò minus coram Judice super causa, à defuncto testatore jam cocepta, agere vel se defendere debeat, ut cum alijs re-latis docet P. Friderich n. 308. contra Panormit. & multos alios, eò quòd duret repræsentatio defuncti haud secus, ac si vivus superesset. per l. 34. cit. & sic non tam in propria quam defuncti testatoris persona litiget Clericus. Sed hæc intelligenda sunt de hærede universali, non verò de particulari, qualis est legatarius, donatarius &c. iste enim coram Judice proprii domicilij conveniendus est; cum non repræsentet personam defuncti. Dixi 2. modò alibi non sit prævenerit. v. g. per citationem; ubi enim lis initium habuit, & finem accipere debet. l. 30. cit. Pari modo datur Jus prævencionis respectu illius, qui in pluribus locis habet domicilium, ut ad eò penes Actorem sit hujus vel illius domicilij Judicem accedere. An verò forum domicilij concurret etiam cum foro rei sitæ, sicut cum foro delicti & contractus, controversia est magna, de qua infra de foro rei sitæ.

63 Dico 5. Etiam ratione quasi domicilij conveniri incola potest de crimine alibi commissio, & contractu alibi inito. Ita cum Panormit. Felin. Pirh. &c. Wiestner h. n. 38. contra Hostiens. Bart. Haunold. P. Friderich. n. 115. Sumitur ex l. fin. C. ubi de Crim. quæ dicit, plagij reum conveniri posse, ubi degit, h. e. ut explicat gl. ubi conversatur, ut Scholaris in scholis, licet domicilium non habeat ante decemium. Accedit ratio: ratione quasi domicilij tenetur aliquis legibus & statutis loci, item subicitur jurisdictioni fori interni, ut dictum n. 60. cur non etiam subiciatur quoad forum externum? frustra enim plus requiritur ad hoc, quàm ad illud: si autem subicitur quoad forum externum, non est ratio, cur non possit conveniri coram Judice sui quasi domicilij, & quidem propter actus etiam alibi gestos, sicut ratione

veri domicilij. Non discrepat praxis, de qua testatur Engel. n. 10. licet ipse oppositæ sententiæ faveat aliquo modo, nempe pro casu, quò incola haberet in vicinia verum domicilium, sed non probat necessitatem remittendi talem ad locum veri domicilij. Oppones 1. Textus Juris, ut l. 19. §. c. 17. cit. quibus datur facultas conveniendi Reum propter actus alibi gestos, loquuntur de domicilio: sed nomine domicilij, intelligitur verum, non quasi domicilium (quod est domicilium solum secundum quid, non simpliciter) arg. l. 69. ff. de legat. 2. ergo. 2. Si etiam ratione quasi domicilij conveniri quis possit super actibus alibi gestis, non erit amplius. discrimen quoad effectum inter domicilium verum, & quasi domicilium: sed hoc pugnat cum communi sensu DD. qui utique non frustra inter utrumque tam solerte distinguunt: ergo. 3. ad 1. lex fin. C. ubi de Crim. cit. usurpat verbum degit, quod in propriissima significatione applicari potest habenti tam quasi, quàm verum domicilium: idque confirmat ratio allata, & praxis. Ad 2. N. Ma. Nam verum domicilium parit hunc effectum, ut aliquis fiat incola vel civis quoad onera etiam & munera publica, quem effectum non parit quasi domicilium, licet subiciat quoad legum observationem, & quoad jurisdictionem tam externi quàm interni fori.

Dico 6. Vagi ubicque locorum, in quibus versantur, sortiuntur forum, ita ut Sacramenta percipere, & coram Judice loci, ubi hospitantur, conveniri possint, etiam ratione actus alibi gestorum. Ita plerique cum Panormit. in c. fin. h. t. juxta illud: ubi te invenero, ibi te judicabo. Ratio est, quia si hujusmodi homines non possent conveniri super debitis, & puniri ob delicta, in locis, ubi existunt, nullibi conveniri & puniri possent, quia nullibi habent domicilium. Nam per vagos seu vagabundos intelliguntur illi, qui nullibi habent domicilium aut quasi domicilium, sed versantur in loco, sine animo permanendi. Tales non modò sunt illi, qui iter faciunt per Mundum, nullibi figentes sedem, sed etiam qui relicto priori domicilio proficiscuntur ad locum, ubi novum figere domicilium cogitant. l. 27. §. 2. ff. ad Municip. Neque dicas tales habere domicilium originis; si enim hoc esset verum, nullus facile vagus efficeretur, nisi civitas, in qua natus est, penitus destrueretur; quod est contra communem sensum. Deinde tales deseruerunt prius domicilium, novum verò nondum sunt consecuti; quia novum non constituitur sine actuali habitatione cocepta. Circa Matrimonium vagorum adverte, quod Trid. sess. 24. c. 7. de Ref. præcipit Parochis, ne scilicet assistant eorum Matrimonijs, nisi prius diligentem fecerint inquisitionem, & re ad Ordinarium delata ab eo licentiam assistendi impetraverint. Attendatur etiam consuetudines Diocæsum.

§. V.

De Foro Delicti.

Sciendum, cum non raro contingat peregrinos, seu extra domicilium suum existentes,